

Zaaknummer : 01027069
Ons Kenmerk : ODH519515
Datum : 28-02-2023

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 22 maart 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de Julianastraat 14 tot en met 24 en Irenestraat 1 tot en met 14, 16 en 18 te Warmond en wordt aangevraagd namens Woningstichting Stek wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2022 tot en met 31 december 2025.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan woningstichting Stek;
- II. de voorschriften 1 tot en met 15 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende mail van 17 december 2022 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 31 december 2025.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlage 1 Bijlage tijdelijke voorzieningen Vleermuizen (ODH607340)

Bijlage 2 Bijlage tijdelijke voorzieningen Huismus (ODH607338)

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
  - a de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
  - b het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
  - c relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één week van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
  - d de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

- 2 Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan. De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport "Activiteitenplan huismus, laatvlieger en gewone dwergvleermuis, Irenestraat en Julianastraat te Warmond, Stek wonen" van 4 maart 2022 en de aanvullende informatie van 19 december 2022. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
  - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
  - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
  - c de uit te voeren werkzaamheden;
  - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
  - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
  - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
  - g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.

- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.

- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

1

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermde) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie.

De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan ontheffing aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk. (inclusief vrijstellingen en gedragscodes); kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam bij Nederlandse natuurorganisaties, (sei)overheidsinstanties en/of een ecologisch adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk drie van het rapport “Activiteitenplan huismus, laatvlieger en gewone dwergvleermuis, Irenestraat en Julianastraat te Warmond, Stek wonen” van 4 maart 2022 en de aanvullende stukken van 19 december 2022.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen wordt uitgevoerd, dient deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
  - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
  - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

Huismus

- 9 De tijdelijke nestkasten moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de kasten minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op de functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de kast hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de huismus.
- 10 Het ongeschikt maken van de huismusnesten dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de huismus, die loopt van 1 maart tot en 31 augustus, en buiten koude perioden (gedefinieerd als de gehele winterperiode van 1 december tot en met 28 februari). Indien sprake is van late broedsels dient ook de maand september te worden ontzien. Voorafgaand van het ongeschikt maken worden alle onderste drie rijen van de gehele bebouwing gelicht. Als er geen huismussen meer aanwezig zijn worden er weringsborstels geplaatst om te voorkomen dat de huismus terug kan keren. Zulks ter beoordeling van de ecologisch deskundige.
- 11 De tijdelijke alternatieven mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel zijn. De verwijdering dient begeleid te worden door een deskundige op het gebied van de huismus. Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening is verlaten.

Vleermuizen

- 12 Het ongeschikt maken van de huidige zomer- en paarverblijfplaatsen dient te worden uitgevoerd in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger, die loopt van 15 april tot en met 15 juli, onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Het gebruik van netten, glaswol of purschuim is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps of het creëren van tocht gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een windkracht van <5 Bft) en deze dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in een logboek. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp

van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.

- 13 In aanvulling op voorschrift 12. Indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan, dient minimaal één van deze openingen ongeschikt gemaakt wordt middels een exclusion flap. Alle overige openingen dienen ongeschikt te maken middels weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden.
- 14 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden op de functionaliteit en – indien nodig – dient de functionaliteit van de voorziening hersteld te worden. Bovendien moeten de tijdelijke vleermuiskasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
- 15 Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten dient te gebeuren onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis (vs.5). Na inachtneming van een gewenningstijd van drie maanden (waarbij alleen de maanden april-oktober meetellen) voor de zomerverblijfplaatsen en voor de paarverblijfplaatsen minimaal 6 maanden voorafgaand aan de start van het paarseizoen waarin zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen aanwezig en beschikbaar zijn, mogen de tijdelijke kasten alleen verwijderd worden nadat door de deskundige is vastgesteld dat de kast is verlaten.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 22 maart 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de Julianastraat 14 tot en met 24 en Irenestraat 1 tot en met 14, 16 en 18 te Warmond en wordt aangevraagd namens Woningstichting Stek wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2022 tot en met 31 december 2025.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Rapport betreffende een flora- en fauna onderzoek complex 408Z, Juliana straat 14 TM 24, Irenestraat 2 t/m 18 en 1 t/m 13 te Warmond, IDDS BV, Kenmerk 1803L334/DBI/rap408Z, 30 april 2018;
- Rapport betreffende een huismus onderzoek Irenestraat Julianastraat te Warmond, IDDS BV, Kenmerk R&019112338/RSL/rap1, 6 mei 2020;
- Nader onderzoek beschermde soorten, Irenestraat en Julianastraat te Warmond (Complex 4081) Stek, , Documentcode STEK2021-NO2-V1, 4 november 2021;
- Activiteitenplan huismus, laatvlieger en gewone dwergvleermuis, Irenestraat en Julianastraat te Warmond, Ecologisch Adviesbureau Habitus BV, Documentcode STEK2020-03-OH-V2, 4 maart 2022;
- Rapportage vervangen vleermuiskasten locaties in Voorhout en Warmond, stek wonen, Ecologisch Adviesbureau Habitus BV, Documentcode STEK2022-6-EB-V1, 22 augustus 2022;
- Cumulatieve effecten huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en laatvlieger te Warmond, Ecologisch Adviesbureau Habitus BV en TAUW BV, Kenmerk -, 5 juli 2022.

Op 19 december 2022 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Re: FW: Aanvullende informatie, zaaknummer 01027069, Julianastraat 14 t/m24 en Irenestraat 1t/m 14, 16 en 18 te Warmond, Ecologisch Adviesbureau Habitus BV, 19 december 2022.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op datum 13 december 2022 verzocht om aanvullende gegevens.

De aanvullende informatie is op 19 december 2022 aangeleverd.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, hebben wij op 4 april 2022 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrictlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Woningstichting Stek is voornemens om de woningen aan de Julianastraat 14 tot en met 24 en Irenestraat 1 tot en met 14, 16 en 18 te Warmond te renoveren.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- het herstellen van de dak isolatie;
- het aanbrengen van gevel- en vloerisolatie;
- het vervangen van dakkapellen;
- het plaatsen van zonnepanelen;
- het aanbrengen van een ventilatiesysteem op de eerste en tweede verdieping

- het installeren van een warmtepomp;
- het vervangen van kozijnen en glas;
- het uitvoeren van schilderwerk en houtrot herstel;
- het schoonmaken en nalopen van kunststof boeidelen;
- het bestrijden van zwam vorming In de kruipruimtes.

De renovatiewerkzaamheden starten medio september of oktober 2023 en duren ongeveer drie maanden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger binnen het plangebied. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het meest geactualiseerde Kennisdocument Vleermuisprotocol (2017). Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Onder de eerste rijen dakpannen, zowel aan de zuidoost- als noordwestzijde van de daken van de woningblokken gelegen aan de Irenestraat, zijn 30 nesten aanwezig. Uit een eerder onderzoek uitgevoerd in 2018 zijn onder de daken van dezelfde woningblokken 31 nestplaatsen geteld, met dit aantal wordt dan ook rekening gehouden met deze ontheffingsaanvraag. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de kopgevel onder het voetlood schoorsteen van de Julianastraat 24, is één zomerverblijfplaats aanwezig. In de omgeving van de gevels aan de Julianastraat 14-24 en Irenestraat 2-8 en Julianastraat 24 en Irene straat 2 zijn drie paarterritoria van gewone dwergvleermuizen aanwezig. De exacte invliegopeningen zijn niet bekend. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

De laatvlieger is in het plangebied aangetroffen. Naast de daklijst aan de achterzijde van de woning staande aan de Irenestraat 13 is een zomerverblijf plaats aanwezig. Met de geplande werkzaamheden gaat deze verblijfplaats verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan huismus, laatvlieger en gewone dwergvleermuis, Irenestraat en Julianastraat te Warmond' van 4 maart 2022 en de aanvullende informatie die is verkregen op 19 december 2022. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

Staat van instandhouding

Huisumus

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan 31 nesten van de huismus verloren. Op 5 maart 2021 zijn dertig tweevoudige tijdelijke nestkasten van het type HMT2 van Unitura opgehangen aan de gevels van de woningen staande aan de Julianastraat, Margrietstraat, Warmundastraat en de burgemeester Ketelaarstraat. Op 28 januari

2022 is één tweevoudige huismuskast van het type HMT2 van Unitura aangebracht aan de Van Beveringstraat 1. In de permanente situatie worden na de renovatiewerkzaamheden de oorspronkelijke nestplaatsen weer toegankelijk gemaakt. In de directe omgeving van de huidige nestplaatsen bevinden zich daarnaast voldoende natuurlijke alternatieven. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Het ongeschikt maken van de 31 nestenplaatsen wordt buiten het broedseizoen uitgevoerd, deze loopt van 1 maart tot en 31 augustus, en buiten koude perioden (gedefinieerd als de gehele winterperiode van 1 december tot en met 28 februari). Indien sprake is van late broedsels dient ook de maand september te worden ontzien. Voorafgaand van het ongeschikt maken worden alle onderste drie rijen van de gehele bebouwing gelicht. Als er geen huismussen meer aanwezig zijn worden er weringborstels geplaatst om te voorkomen dat de huismus terug kan keren (vs. 10). Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest geactualiseerde Kennisdocument Huismus.

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Warmond. Door de voorgenomen maatregelen en de korte duur van de werkzaamheden is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft.

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan één zomerverblijfplaats en drie paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en één zomerverblijfplaats van de laatvlieger verloren. Op 28 januari 2022 zijn 24 tijdelijke voorzieningen opgehangen. Zestien voorzieningen van het type VMT1 van Unitura en vier voorzieningen van het type VMT2 van Unitura zijn opgehangen ter mitigatie van de gewone dwergvleermuis. Voor de laatvlieger zijn vier tijdelijke voorzieningen van het type VMT3 van Unitura opgehangen. De tijdelijke vleermuiskasten van zijn opgehangen aan de kopgevels van woningen diverse woningen en in verschillende oriëntaties staande in de directe omgeving. In bijlage 1 en 2 worden de tijdelijke voorzieningen Vleermuizen (ODH607340) en de tijdelijke voorzieningen Huismus (ODH607338) weergegeven. In de permanente situatie worden 24 in bouwstenen in de spouwmuur van diverse woningen geplaatst. Zes inbouwkasten van het type VMP1 van Unitura, negen inbouwkasten van het type VMPM1 gekoppeld met VMPM1u van Unitura en vijf inbouwkasten van het type VMPMG1 van Unitura worden gerealiseerd aan de Julianastraat 14 en 24 en de Irenestraat 1, 2, 13 en 18. De voorzieningen worden geplaatst in de zuidoostelijke, zuidwestelijke en noordoostelijke richting. In de directe omgeving van de huidige zomer- en paarverblijfplaatsen bevinden zich daarnaast voldoende natuurlijke alternatieven voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

In actieve periode van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger, die loopt van 15 april tot en met 15 juli, worden de zomer- en paarverblijfplaatsen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van exclusion flaps. Het gebruik van netten, glaswol of purschuim is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood, zoals benoemd in voorschrift 12 en 13. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest geactualiseerde Kennisdocument Gewone dwergvleermuis.

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Warmond. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de

renovatiwerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' (relevant voor de huismus) en 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' (relevant voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger).

De voorgenomen onderhouds- en verduurzamingswerkzaamheden zorgen voor een betere isolatie van twee wooncomplexen. De woningen zijn gebouwd in de periode 1958. Slechte isolatie zorgt voor vocht en schimmelvorming in de woningen, waardoor de gezondheid van de bewoners in gevaar komt. Er bestaat een samenhang tussen de aanwezigheid van vocht en schimmel in de woning en een verhoogde prevalentie van respiratoire symptomen bij kinderen en volwassenen zoals astma en reumatische aandoeningen. Door de isolatie van de woningen in combinatie met het aanbrengen van mechanische ventilatie, wordt het binnenklimaat in de woningen beter. De te realiseren woningverbetering komt de gezondheid van de bewoners ten goede.

In het Energieakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 4,5 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Het gaat om naoorlogse woningen uit de jaren 1958. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Daarnaast heeft Nederland ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs dat als centraal doel heeft het reduceren van CO₂-uitstoot. De woningen waar de aanvraag op ziet zijn gebouwd in de periode 1958. De voorgenomen renovatie zorgt voor een betere isolatie van de woningen. Slecht geïsoleerde woningen zorgen voor een groot aandeel in de CO₂-uitstoot, doordat meer gestookt moet worden om een warm binnenklimaat te behouden. Het huidige energielabel van de locatie ligt gemiddeld op label C, variërend tussen B en F. Na renovatie zullen de woningen energielabel A+++ krijgen. Hiermee draagt de voorgenomen renovatie bij aan de doelstellingen uit het Energie- en klimaatakkoord. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid. Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de belangen van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' en 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatie gebonden, omdat bestaande woningen worden gerenoveerd. Middels onderhouds- en verduurzamingswerkzaamheden dient energielabel A+++ behaald te worden. Dit kan alleen bewerkstelligd worden door voorgenomen isolatie van de muren. De daken worden van binnenuit geïsoleerd en zijn na de werkzaamheden weer geschikt als nest- en verblijfplaats voor huismus. Met het isoleren van buitenaf worden de nestplaatsen van huismus te niet gedaan. De huidige aanpak leidt naar het behalen van de beoogde energiedoelen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zoveel mogelijk voorkomen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Warmond bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wnb worden verleend.